

КУН МАВЗУЛАРИ

Захарова нега Тошкентга босим қилмоқда?

11 дақиқа аввал

Мария Захарова

Россия Ташқи ишлар вазирлиги Ўзбекистонда қамалган блогер Азиз Ҳакимов ҳимоясига чиқди.

Россия Ташқи ишлар вазирлиги расмий вакили Мария Захарова расмий Тошкентни Ҳакимов ишида жабрланувчи деб топилган журналист Никита Макаренко фаолиятига "ҳуқуқий баҳо" беришга чақирди. Ўзбекистонлик айрим журналистлар бу чақириқни мамлакат ички ишлари ва суд тизимига аралашув деб баҳоламоқда.

Россия Ташқи ишлар вазирлиги расмий вакили Мария Захарованинг 20 августдаги баёноти ўзбекистонлик блогер Азиз Ҳакимовга чиқарилган ҳукм атрофидаги баҳсга дипломатик тус берди.

Захарова Ҳакимовни Россия-Ўзбекистон муносабатлари ва "умумий тарихий хотира" тарафдори сифатида таърифлади. Айни пайтда у жиноят ишида жабрланувчи деб топилган журналист Никита Макаренкони "русофобик фейклар" тарқатиш, миллатлараро адоватни қўзғатиш ва Россияга ишончсизлик уйғотишда айблади.

Россия ТИВ вакили бу даъволарини тасдиқловчи далилларни келтирмади. У Макаренко гўё "хорижий кураторлар" кўрсатмаси билан Россия ва Ўзбекистон ўртасидаги стратегик шерикликка соя солишга уринаётганини ҳам айтди.

"Дўст мамлакат расмийлари бу сохта ватанпарвар фаолиятига ниҳоят холис ҳуқуқий баҳо беришига умид қиламиз", деди Захарова [Россия ТИВ баёнотида](#).

Азиз Ҳакимов нима учун қамалди?

Тошкент шаҳри Шайхонтоҳур туман жиноят суди 11 август куни Comrade_Aziz таҳаллуси билан танилган Азиз Ҳакимовни 4 йилу 2 ойга озодликдан маҳрум қилди.

[Тошкент шаҳар судлари маълумотида](#) кўра, Ҳакимов Жиноят кодексининг 139-моддаси 2-қисми — "туҳмат", 140-моддаси 2-қисми — "ҳақорат" ва 156-моддаси 2-қисми — "миллий, ирқий, этник ёки диний адоват қўзғатиш" да айбдор деб топилган. Суд уни 150-моддада назарда тутилган "урушни тарғиб қилиш" айблови бўйича оқлаган.

Ҳукмда Comrade_Aziz Telegram каналини блоклаш ҳам белгиланган. Жазо муддати Ҳакимов ҳибсга олинган 2025 йил 26 сентябрдан ҳисобланади.

Ҳакимовнинг адвокати Сергей Майоров ҳимоя томони ҳозирча апелляция беришни режалаштирмаётганини айтди. Унинг тушунтиришича, ҳукм тезроқ кучга кирса, Ҳакимов жазони манзил-колонияда ўташга ўтиши мумкин. Адвокатнинг сиёсий сабаблар ҳақидаги даъвоси мустақил равишда тасдиқланган эмас.

Иш ёпиқ суд мажлисида кўрилгани сабаб далиллар ва томонларнинг важлари жамоатчиликка тўлиқ очиқ эмас. [Kun.uz хабарида](#) суд олти нафар шахсни — Никита Макаренко, собиқ депутат Расул Кушербоев, Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети ректори Шерзодхон Қудратхўжа ҳамда Нозима Муратова, Шаҳноза Эргашева ва Мадина Амриевани жабрланувчи деб

топгани айтилган. Улар етказилган зарарни ундириш учун фуқаролик судига муурожаат қилиши мумкин.

Ҳакимов Тошкентда Россияда пайдо бўлган "Ўлмас полк" юришларини ташкил этишда иштирок этган ва ижтимоий тармоқларда совет даврини ижобий талқин қилувчи чиқишлари билан танилган. Россия ТИВ уни "икки давлат дўстлиги тарафдори" деб кўрсатмоқда. Унинг танқидчилари эса блогерни Ўзбекистон мустақиллигини қадрсизлантириш, совет тузумини тарғиб қилиш ва Украинадаги урушни оқлашда айблаб келган. Бу даъволарнинг бир қисми судда кўрилган, аммо Ҳакимов уруш тарғиботи айбловидан оқланган.

Москва позицияси қандай кескинлашди?

Россия ТИВ Ҳакимов ишига биринчи марта аралашаётгани йўқ. Июл ойида Захарова суд "адолатли ва инсонпарвар қарор" чиқаришига умид билдирган ва Ҳакимовни икки мамлакатнинг "азалий ва ишончли дўсти" деб атаган эди. Ўша баёнот асосан судланувчига муносабат билан чекланган.

20 августдаги иккинчи баёнотнинг фарқи шундаки, Захарова энди ишда жабрланувчи бўлган Макаренкони шахсан нишонга олди ва Ўзбекистон расмийларини унинг фаолиятига ҳуқуқий баҳо беришга чақирди. [Коммерсант](#) ҳам баёнотнинг асосий мазмунини айнан шу талаб сифатида қайд этди.

Бундан олдин Россия президенти ҳузуридаги Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгаш аъзоси ва Regnum ахборот агентлиги бош муҳаррири Марина Ахмедова Ўзбекистон Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий маркази директори Акмал Саидовдан Ҳакимов ишига аралашни сўраган эди.

Маҳаллий матбуот маълумотича, Ҳакимов Ўзбекистон фуқароси. Россия ТИВ баёнотларида ҳам консуллик ҳимояси масаласи эмас, блогернинг сиёсий қарашлари ва Россияга муносабати асосий далил сифатида келтирилган.

"Судга кўрсатма бериш"

Yer.uz нашри асосчиси, журналист Марина Козлова Озодликка Захарованинг иккинчи баёнотини Ўзбекистон ички ишларига аралашув деб баҳолади.

"Бу сафар у очиқчасига Макаренкони айблаб, уни 'сохта ватанпарвар' деб атади ва Ўзбекистон ҳукуматидан унинг ҳаракатларига баҳо беришни талаб қилди. Бу — Ўзбекистоннинг ички ишларига очиқдан-очиқ аралашув ва судга кўрсатма бериш", деди Козлова.

Козлова айни пайтда одамни фикри учун қамашга ва сўз эркинлигини чеклашга қарши эканини айтди. Бироқ, унинг фикрича, қонун бузилган-бузилмаганини хорижий давлат эмас, Ўзбекистон суди ҳал қилиши керак.

Блогер Никита Макаренко Озодликка Захарованинг сўнгги баёнотини изоҳламаслигини билдирди. У Россия ТИВнинг июл ойидаги биринчи муносабатини эса Ўзбекистон суверенитетига ҳурматсизлик деб атаган эди.

Захарова ўз баёнотида Макаренконинг жиноят ишини бошлашдаги ролига урғу берди. Аммо ишда ундан ташқари яна беш киши жабрланувчи деб топилгани ҳақида гапирмади. Жиноят ишини кимнингдир талаби билан эмас, Ўзбекистоннинг ваколатли тергов органлари қўзғатган, ҳукми эса суд чиқарган.

Захарова ким?

Мария Захарова 2015 йилдан бери Россия Ташқи ишлар вазирлигининг расмий вакили. У Москва ташқи сиёсатини оммага етказди ва кескин, баъзан дипломатик эътирозларга сабаб бўлган баёнотлари билан танилган.

Россия Украинага қарши кенг кўламли босқин бошлаганидан кейин Захарова Европа Иттифоқи, АҚШ, Буюк Британия ва бошқа қатор давлатлар санкцияларига киритилган. Европа Иттифоқи уни Россия ҳукумати ахборот сиёсати ва тарғиботининг марказий намояндаларидан бири деб баҳолаган.

"Миллий тикланиш" демократик партияси раиси ва Олий Мажлис Қонунчилик палатаси спикери ўринбосари Алишер Қодиров 2024 йил сентябрида Мария Захарованинг Ўзбекистонга қаратилган талабига **кескин жавоб берган эди.** Ўшанда Москва Тошкент мактабида ўқувчи рус тили дарсида мавзунини рус тилида тушунтиришни сўраганидан кейин ўқитувчи уни ургани ҳақидаги хабарларга эътибор қаратиб, воқеани рус тили ва русийзабонлар ҳуқуқларига дахлдор масала сифатида талқин қилган. Захарова Ўзбекистондан расмий тушунтириш сўрагач, Қодиров: **"Бизнинг ички ишларимиз ҳақида бош қотиргунча, муаммоларга тўла ўзларининг ишлари билан шуғулланишса, тўғри бўлар эди. Текис жойда тўполондан фойда чиқмаслигини тушуниб етишди, деган хулосага эртароқ шекилли"**, деб жавоб қайтарган.

Тошкент жавоб берадими?

25 август ҳолатига кўра, Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлиги, Бош прокуратураси ёки бошқа ваколатли идоралари Захарованинг Макаренко фаолиятига "ҳуқуқий баҳо" бериш ҳақидаги чақирувига очиқ муносабат билдиргани йўқ.

Расмий веб-сайтларда ҳам бундай жавоб топилмади.